

## HANKETTA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Lakeuden Etapin jätehuoltokeskuksen YVA toteutetaan **ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (468/1994) ja asetuksen (713/2006, kumoaa asetuksen 268/1999)** mukaisesti. Tarkemmin menettely kuvataan luvussa 5.

Yleiset periaatteet ja vaatimukset ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalle toiminnalle esitetään **Ympäristönsuojelulaissa (86/2000)** ja **Ympäristönsuojeluasetuksessa (169/2000)**. Yleisten periaatteiden mukaan:

- 1) haitalliset ympäristövaikutukset ehkäistään ennalta tai, jos niitä ei voi estää kokonaan ne rajataan mahdollisimman vähäisiksi (ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaate),
- 2) toimitaan varovaisesti ja huolellisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (varavaisuus- ja huolellisuusperiaate) ja
- 3) käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaate) sekä
- 4) noudatetaan pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä (ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate).

Vastuu toimenpiteistä on toiminnanharjoittajalla (aiheuttamisperiaate). Ympäristölain mukaan toiminnan harjoittajalla on selvilläölovelvollisuus toimintansa ympäristövaikutuksista, riskeistä ja vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristönsuojelulaissa määrätään myös jätteen ammattimaisen käsittelyn ympäristölupavelvollisuudesta.

**Jätelaki (1071/1993)** koskee jätteen synnyn ehkäisemistä, vaarallisten ja haitallisten ominaisuuksien vähentämistä, hyödyntämisen edistämistä, jätehuollon järjestämistä ja roskaantumisen estämistä ja puhdistamista. Jätelain nojalla annetussa jäteasetuksessa annetaan kriteerit jätteen luokittelusta jätteeksi tai ongelmajätteeksi.

**Kaatopaikkamääräysten (VNp 861/1997)** tavoite on ohjata kaatopaikkojen suunnittelua, perustamista, rakentamista, käyttöä, hoitoa ja käytöstä poistamista ja jälkihoitoa sekä jätteiden sijoittamista kaatopaikoille siten, ettei toiminnasta pitkälläkään aikavälillä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle ja terveydelle. Kaatopaikkamääräyksissä asetetaan yleiset vaatimukset kaatopaikan sijainnille, vesien hallinnalle ja käsittelylle, maaperän ja vesien suojelulle sekä kaatopaikkakaasun hallinnalle. Määräykset sisältävät ohjeet kaatopaikkakelpoisuuden arviointiin, kaatopaikan valvontaan ja tarkkailuun. Jätteen esikäsittelyvaatimus olemassa oleville kaatopaikoille tuli voimaan 1.1.2005. Esikäsittelyllä tarkoitetaan lajittelu mukaan lukien fysikaalisia, kemiallisia tai biologisia menetelmiä, joiden avulla muutetaan jätteen ominaisuuksia sen määrän tai haitallisuuden vähentämiseksi, käsittelyn helpottamiseksi tai hyödyntämisen tehostamiseksi. Vuoden 2005 alusta lähtien suurin osa biohajoavasta jätteestä on myös pitänyt kerätä erillään muusta jätteestä hyödyntämistä varten.

Jätteiden kaatopaikkakelpoisuuden arvioinnista tuli Suomessa vuonna 2005 voimaan **EU:n kaatopaikkadirektiivin** (2003/33/EY) mukaiset menettelyt. Jätteen hyväksymiseksi pysyvän jätteen, tavanomaisen jätteen tai ongelmajätteen kaatopaikalle annetaan liukoisuuteen ja orgaanisen hiilen kokonaispitoisuuteen perustuvat raja-arvot. Direktiivin voimaantulo luo puitteet ja menettelytavat jätteiden luokittelulle ja kaatopaikkasijoitukselle.

Mikäli alueelle sijoitetaan jätteenpolton tuhkia, on huomioitava **jätteenpolttoasetuksen** (VNa 362/2003) määräykset. Asetuksen mukaan poltto- tai rinnakkaispolttolaitoksen syntyvän polttojätteen määrää on vähennettävä ja haitallisuutta ehkäistävä mahdollisimman paljon. Polttojäte on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä välittömästi laitoksessa tai muualla ympäristöluvan määräysten mukaisesti. Pölyävä polttojäte on kuljetettava ja käsiteltävä tarvittaessa suljetuissa säiliöissä. Jätteiden fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet ja haitallisuus ympäristölle on selvitettävä. Selvityksen pitää sisältää liukoisuustutkimukset. Ongelmajätteeksi luokiteltujen tuhkien kuljettamista koskee VNp ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä (VNp 659/1996).

Vesienkäsittelyä koskevat ympäristönsuojelulain ja – asetuksen lisäksi mm. **valtioneuvoston asetus yhdyskuntajätevesistä** (888/2006) ja **valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista** (1022/2006).

Pohjaveden suojelemisessa sovelletaan Ympäristönsuojelulain lisäksi **valtioneuvoston päätöstä pohjavesien suojelemiseksi eräiden ympäristölle vaarallisten tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta** (VNp 364/1994).

**Valtioneuvoston päätöksen (993/92) mukaiset melutason ohjearvot** asumiseen käytettävillä alueilla ja virkistysalueilla taajamissa tai taajamien läheisyydessä ovat päiväaikana (klo 7-22) 55 dB (A) ja yöllä 50 dB (A). Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo 45 dB (A). Loma-asumiseen käytettävällä alueella ohjearvona on päivällä 45 dB (A) ja yöllä 40 dB (A). Päätöksen tarkoituksena on ehkäistä meluhaittoja ja turvata viihtyvyyden huomioon ottaminen maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa. Päätöstä ei kuitenkaan sovelleta teollisuus-, katu- ja liikennealueilla eikä melusuojaksi tarkoitetuilla alueilla.

**Terveydensuojelulaissa** (763/1994) esitetään yleiset vaatimukset jätteiden säilyttämiselle, keräämiselle, kuljettamiselle, käsittelylle ja hyödyntämiselle siten ettei niistä aiheudu terveyshaittaa.

**Lannoitevalmistelaki (539/2006)** astui voimaan 1.7.2006. **Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista** ja **Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta** astuivat voimaan 15.3.2007. Lannoitevalmistelain tavoitteena on varmistaa, että lannoitevalmisteet ovat turvallisia ja hyvälaatuisia sekä kasvintuotantoon sopivia, ja edistää lannoitevalmisteiksi soveltuvien sivutuotteiden hyötykäyttöä. Lannoitevalmisteisiin kuuluvat orgaaniset ja epäorgaaniset lannoitteet, kalkitusaineet, maanparannusaineet, kasvualustat ja mikrobivalmisteet. Lannoitevalmisteille annetaan laatuvaatimukset raskasmetallipitoisuuden, ravinnesisällön sekä valmistusaineiden suhteen. Lakia sovelletaan lannoitevalmisteiden ja soveltuvien osin niiden raaka-aineiden valmistukseen markkinoille saattamista varten, markkinoille saattamiseen, käyttöön, kuljettamiseen, maahantuontiin ja maastavientiin. Lisäksi lakia sovelletaan soveltuvien osin lannoitevalmisteiden valmistukseen omaan käyttöön. Orgaanisia

lannoitevalmisteita tuottavan laitoksen tulee hakea toiminalleen hyväksyntä ja noudattaa hyväksyttyä omavalvontasuunnitelmaa. Lakia valvovana viranomaisena toimii Elintarviketurvallisuusvirasto.

**Sivutuoteasetuksen** (EY 1774/2002, asetus muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä) tarkoituksena on suojella sekä ihmisiä että eläimiä sivutuotteissa mahdollisesti esiintyviltä taudinaiheuttajilta. Asetuksessa säädetään sivutuotteiden keräämisestä, kuljetuksesta, varastoinnista, esikäsittelystä, käsittelystä, käytöstä, hävittämisestä, markkinoille saattamisesta, tuonnista, viennistä ja kauttakuljetuksesta. Sivutuoteasetus edellyttää eläimistä saatavia sivutuotteita käsittelevältä laitokselta Eviran myöntämää laitoshyväksyntää ja rekisteröintiä.

1.7.2009 tuli voimaan **laki ympäristövahinkojen korjaamisesta** (383/2009). Laissa säädetään luonnonsuojelu- ympäristönsuojelu ja vesilain tarkoittamien luonto-, ympäristö- ja vesistövahinkojen korjaamisesta.